

מקורות לפרשת משפטים תשפ"א – מה הבעיה לערב בשר בחלב, צמר ופשתים, שור וחמור?

1. **שמות כג, יט:** ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלקיך, לא תבשל גדי בחלב אמו. **שמות לד, כו:** ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלקיך, לא תבשל גדי בחלב אמו - **רמב"ן:** בעת ביכורי האדמה יביאו גם בכור בהמה הגדיים והטלאים [המוקדשים לכוהן], ובעת ההיא יגדלו הגדיים ויהיה החלב .. והבאים לחוג יתענגו לאכול הבכורות בכל המטעמים עם הכוהנים ולכך הזכיר איסורם עם הביכורים. **אברבנאל:** עד היום דרכם במלכויות ספרד שיתקבצו הרועים ב' פעמים בשנה לעשות תקנות בענייני הרועים והצאן ... וחקרנוה שזה מאכלם בשר וחלב ובשר הגדיים הם היותר נבחרים אצלם...

רמב"ם מאכלות אסורות ט: בשר בחלב אסור לבשלו, ואסור לאוכלו מן התורה, ואסור בהנאה, וקוברין אותו ואפרו אסור כאפר כל הנקברין.

פסחים מד, ב: מבשר בחלב לא גמרינן **דחידוש** הוא, ומאי חידוש? אילימא דהאי לחודיה והאי לחודיה שרי ובהדי הדדי אסור, כלאים נמי האי לחודיה והאי לחודיה שרי ובהדי אסור? אלא שאם השרו את הבשר כל היום בחלב מותר [מדאורייתא] אבל לבשל אסור.

2. **רבינו בחיי דברים כב, י:** איסור הכלאים הוא בקרקע ... שנאמר: 'לא תזרע כרמך כלאים'. בבהמה, שנאמר: 'לא תחרוש ובשור וחמור יחדיו'. בבגדים, שנאמר: 'לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו'.

שמות לט, כט: ואת האבנט שש משזר [פשתן] ו[צמר צבוע בצבעי] תכלת וארגמן ותולעת שני מעשה רקם - **רמב"ם כלי המקדש ח:** בגדי כהן הדייט הם ארבעה: כתנת, ומכנסים, ומגבעת ואבנט, וארבעתן של פשתן לבן ... והאבנט רקום [גם] בצמר ... בגדי כהונה מותר ליהנות בהן לפיכך לובשם ביום עבודתו ואפילו שלא בשעת עבודה **חוץ מן האבנט מפני שהוא שעטנז.**

מכילתא סוף פרשתנו: אין לי אלא איסור בשר בחלב בחולין, במוקדשין מניין? תלמוד לומר 'בית ה' אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו'.

ליקוטי שיחות כט/123: צריך הסברה: היות שכל איסורי התערובת נושאים אותו תוכן, למה נוצרו החילוקים הללו לגבי עבודת המקדש – ששעטנז הותר בעבודה, בשר בחלב יש קא סלקה דעתך לאסור ונדרש פסוק כדי לשלול זאת, ואילו בכלאיים לא נדרש כל לימוד שהדבר אסור לחלוטין?

3. **רמב"ן דברים יד, כא:** יאסור אותו כדי שלא נהיה עם אכזרי, שנחלוב החלב מהאם ונבשל בו הבן. **בבא מציעא פה:** ייסורים דרבי על ידי מעשה באו וע"י מעשה הלכו .. ההוא עגל שהיו מוליכים אותו לשחיטה. הלך ותלה ראשו בכנפיו של רבי ובכה. אמר לו: לך לכך נוצרת. אמרו: הואיל ולא ריחם עליו, יבואו עליו ייסורים. וע"י מעשה הלכו: יום אחד טאטאה שפחתו את הבית ובאה להכות בני חולדה שהיו שם. אמר לה: השאירי אותם, ככתוב 'ורחמיו על כל מעשיו'. אמרו הואיל וריחם - נרחם עליו.

4. **תורת שמואל (הרבי המהר"ש מלובאוויטש) תרל"ד עמוד ל-לא:** צמר ופשתים הם שני הפכים כי צמר הוא בחינת הבל, כמ"ש והבל הביא מבכורות צאנו וצאן הוא בחינת צמר, ופשתים הוא בחינת קין כמ"ש ויבא קין מפרי האדמה ודרשו רז"ל אלו זרעוני פשתן ... והנה הבל הוא בחינת חסדים וקין הוא בחינת גבורה כי קין הוא מארי דרגזנותא ... ועל כן אסור לחבר אותם יחד כי הם ב' הפכים [כמו שקרה פיצוץ בין קין להבל]... ובזה יובן ג"כ ענין איסור בשר בחלב, לפי שחלב הוא בחינת חסדים ובשר בחינת גבורות כי בשר הוא אדום בחינת גבורות ... וחסד וגבורות אינם יכולים להתחבר ביחד.

תוכן מליקוטי שיחות כט/125 ואילך: ידועים דברי רבנו בחיי (קדושים יט, יט) שאיסור כלאיים הוא 'ערבוב הכוחות העליונים ... חיבור שני קצוות שהם שני הפכים ואין חיבורם עולה יפה' ועוד מבואר בדרושי חסידות שצמר ופשתים, שור וחמור ובשר וחלב מרמזים על חסד וגבורה שהן מידות הפכיות. והנה כאשר מחברים דברים הפכיים ייתכנו שתי תוצאות הפכיות: ביטול הציורים הנפרדים ויצירת מציאות חדשה ומשונה, או שכל אחד נותר בתוקפו ונוצרת מחלוקת. בכלאי בהמה וקרקע שמטרתם להוליד מינים זרים משונים בתולדותם, **מתבטלים** שני המקוריים ונהיה היפך רצון הבורא, שברא אותם כמינים נפרדים שלכל אחד יש גדרים ותפקידים אחרים. ואילו בשעטנז שהצמר ופשתים נותרים במציאותם, נהיה תוצאה הופכית של פירוד ומחלוקת.

ההיתר היחיד הוא בכלאיים בציצית ובעבודת המקדש, משום שבעבודת מצווה וקדושה, הערבוב אינו יוצר מחלוקת, אלא אדרבה, 'עושה שלום במרומיו' וידוע הביאור שמיכאל שר של מים וגבריאלי שר של אש עומדים לפני הקב"ה ביחד ואינם מכבים זה את זה.